

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15019-01-15 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

בפני כב' השופטת תמר שרון נתנאל

ח'ליל עיסא ת.ז. 056856370
ע"י ב"כ עו"ד עאדל בוראת

המערער

נגד

הוועדה המקומית לתכנון שומרון
ע"י עו"ד שגיא סיוון

המשיבה

1

פסק דין

2

3

א. הערעור :

4

1. לפניי ערעור על גזר הדין שניתן על ידי בית משפט השלום בחדרה (כב' השופטת טל תדמור-
זמיר) מיום 24.12.14, בתו"ב 13-02-34516, במסגרתו הורשע המערער באי קיום שני צווים
שיפוטיים. האחד - הורה למערער להרוס חדר וסככה, והשני - הורה לו להרוס שתי חנויות
שבנה ללא היתר ואף עשה בהן שימוש בניגוד לייעוד המקרקעין, שהוא למגורים.

9

10 בית משפט קמא גזר על המערער את העונשים כדלקמן :

11

12 א. מאסר בפועל למשך 3 חודשים.

13

14 ב. הופעל מאסר מותנה בן 8 חודשים, שנגזר עליו ביום 5.12.02, בתיק 5392/01 בבית
15 משפט השלום בחדרה (להלן: "המאסר המותנה").
16 בית משפט קמא הורה, כי שני המאסרים ירוצו בחופף, באופן שבסך הכול ירצה
17 המערער 8 חודשי מאסר בפועל.

18

19 ג. מאסר על תנאי בן 4 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירה של אי קיום צו בית
20 משפט.

21

22 ד. קנס בסך 25,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תחתיו.

23

24 ה. חתימה על התחייבות כספית על סך 10,000 ₪ להימנע במשך 3 שנים מביצוע עבירה
25 של אי קיום צו שיפוטי או עבירה לפי סעיף 205 לחוק התכנון והבנייה.

26

1 מתוך 10

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15019-01-15 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

- 1 .ו. חיוב בתשלום אגרת בנייה בסך 5,165 ₪.
- 2
- 3 .ז. צו איסור שימוש במבנים בהן נעשה שימוש חורג.
- 4
- 5 ערעורו של המערער מופנה נגד חלקי גזר הדין המפורטים בסעיפים א, ב ו-ד לעיל, בלבד.
- 6
- 7 **ב. הערעור נגד הפעלת המאסר המותנה.**
- 8
- 9 **טיעוני המערער:**
- 10
- 11 .2. המערער טוען, כי על פי סעיף 10 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"א-1982 (להלן: "החסד"פ"), התיישן המאסר המותנה ולפיכך לא ניתן היה להפעילו. לטענתו, מאחר שמדובר בעבירה מסוג עוון, שתקופת ההתיישנות לגביה היא 10 שנים, ומאחר שלא הוגש ערעור על גזר הדין, מיום 5.12.02, במסגרתו הוטל המאסר המותנה (להלן: "גזר הדין המקורי"), הפך גזר דין זה חלוט בתום 45 ימים קרי, ביום 19.1.03. לאור כך ומאחר שגזר הדין בתיק דגן ניתן ביום 24.12.14, היינו - לאחר יותר מ-10 שנים מאז שגזר הדין המקורי הפך חלוט, התיישן עונש המאסר המותנה.
- 12
- 13 בטיעונו לעניין המועד ממנו יש למנות את תקופת ההתיישנות, נסמך בא כוח המערער על האמור בעניין זה בפסק הדין שניתן בעפ"א (מחוזי חיפה) 416603/14 ג'רבאן נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון (מיום 22.6.2014) (להלן: "עניין ג'רבאן") שם נקבע, כי על פי סעיף 10 לחוק העונשין, יש למנות את תקופת ההתיישנות המאסר על תנאי, מהמועד בו פסק הדין במסגרתו הוא הוטל, הפך חלוט.
- 14
- 15 .3. ב"כ המערער טוען, כי אינטרס סופיות הדיון ואינטרס הציפייה של הנאשם, שעה שמוטל עליו מאסר על תנאי הוא, לדעת מתי צפוי סיום העונש בגין העבירה שביצע.
- 16
- 17 עוד נטען, כי יש להתייחס לענישה כמקשה אחת ולא לחלק אותה למרכיבים, כי קביעה אחרת עלולה לפגוע באמון הציבור במערכת המשפט וכי יש צורך "בריסון המושכות" ובזירוז הטיפול בתיקים ולא בהזנחתם ובהימשכות הליכים פליליים.
- 18
- 19 **טיעוני המדינה:**
- 20
- 21 .4. המדינה הגישה תגובה בכתב, בה חזרה על העמדה שהביעה בטיעוניה בעניין ג'רבאן, לפיה יש למנות את תקופת ההתיישנות רק מהיום בו הופעל המאסר על תנאי.
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15-01-15019 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

- 1 לדעת המדינה, ההסדר הקבוע בסעיף 10 לחסד"פ, לעניין התיישנות עונשים, כלל אינו חל על
 2 מאסר על תנאי וכי נושא הפעלת מאסר על תנאי מוסדר בסעיפים 55 ואילך לחוק העונשין
 3 התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
 4
 5 לטענת המדינה, עונש מאסר על תנאי כלל אינו מתיישן ולכן, אם נעברה עבירה בתקופת
 6 התנאי (להלן: "העבירה הנוספת"), ניתן להפעיל מאסר מותנה, שנגזר בהליך קודם, ללא כל
 7 הגבלת זמן - בכל עת בה יורשע נאשם בגין עבירה, שנכללה בעבירות התנאי, אם היא נעברה
 8 בתקופת התנאי. נטען, כי הוראת סעיף 10 לחסד"פ חלה רק מעת שהופעל המאסר על תנאי
 9 (בגין העבירה הנוספת).
 10
 11 המדינה מצביעה על כך, שסעיף 10 לחסד"פ אינו כולל הוראה המאפשרת הפסקה של "מרוץ
 12 ההתיישנות" בשל אירוע מנתק כלשהו, בדומה להסדר הקבוע בסעיף 9(ג) לחסד"פ באשר
 13 להתיישנות עבירות ולפרשנות שניתנה לכך בפסקה.
 14
 15 על מנת להמחיש את השגותיה על פסה"ד בעניין ג'רבאן, הביאה המדינה, בדיון בפניי,
 16 דוגמאות למקרים בהם, על פי הפרשנות בעניין ג'רבאן, יתיישן המאסר על תנאי, גם אם
 17 כתב האישום בגין העבירה הנוספת הוגש תוך זמן סביר וזאת - עקב הימשכות ההליכים
 18 המשפטיים.
 19
 20 המדינה הוסיפה וטענה, כי הפרשנות כפי שנקבעה בעניין ג'רבאן תעודד נאשמים לגרור את
 21 ההליך, על מנת שלא ניתן יהיה להפעיל מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדם בעת ביצוע
 22 העבירה הנוספת. המדינה טוענת, כי הימשכות הליכים - הן הליכי חקירה והן הליכי משפט
 23 - בעבירות מסוג פשע, אינו חזיון נדיר, כך שאם הוטל מאסר על תנאי, בתיק בו הורשע
 24 נאשם בעבירה מסוג עוון והוא בר הפעלה בתיק בו הוגש כתב אישום בעבירה מסוג פשע,
 25 לגביה משך הזמן מביצוע העבירה ועד סיום ההליך הוא, מטבע הדברים, ארוך יותר,
 26 עלולים להיווצר מקרים רבים בהם, עד שההליך יגיע לשלב של גזירת הדין, יתיישן התנאי
 27 ולא ניתן יהיה להפעילו.
 28
 29 עוד נטען, כי לא יעלה על הדעת שמועד מתן גזר הדין בו הוטל מאסר על תנאי, ולא מועד
 30 הגשת כתב האישום וניהול התיק, הוא עצמו לבדו יכריע אם ניתן יהיה להפעיל את המאסר
 31 על תנאי, אם לאו.
 32
 33 ספציפית לעניין דגן נטען, כי עבירה של אי קיום צו שיפוטי, היא עבירה נמשכת, אשר
 34 מתקיימת כל עוד לא נפסקת הפרת הצו וכך גם עבירה של שימוש חורג וכי עולה קושי אנושי
 35 בעבירות אלה, דווקא בשל פסיקת בית משפט העליון אשר קבעה, כי עבירות אלה אינן
 36 מתיישנות לעולם.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15019-01-15 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

1

2 המדינה מסכימה, כי במצב בו כתב האישום מוגש בשיהוי ניכר, יכולה לחול הגנה מן הצדק
3 וכן יכול שתחול דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, כפי שבאה לידי ביטוי ברע"פ
4 8520/09 - ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בעמ ואח' נ' מדינת ישראל-משרד
5 התעשייה המסחר והתעסוקה, (מיום 29/10/2009), אך סייגה דבריה וציינה, כי לדעתה אין
6 דוקטרינות אלה חלות במקרה דנן.

7

8

דיון והכרעה לענין הפעלת המאסר על תנאי:

9

10 7. לאחר ששקלתי בדבר, מצדדת אני בעמדת המדינה ואלה נימוקיי.

11

12 8. בחינת לשון סעיף 10 לחסד"פ מעלה, כי הוא פותח במילים "עונש שהוטל", בדומה לפתיח
13 של סעיף 52(א) לחוק העונשין, הפותח במילים "הטיל בית המשפט", אולם בחינת האמור
14 בסעיף, מעלה קושי רב לראותו כחל על מאסר מותנה, שטרם הופעל.

15

16

זו לשון סעיף 10 לחסד"פ:

17

18 "עונש שהוטל לא יתחילו בביצועו ואם נפסק ביצועו לא ימשיכו בו, אם
19 מיום שפסק הדין נעשה לחלוט, או מיום ההפסקה, הכל לפי המאוחר,
20 עברו:

21

(1) בפשע – 20 שנים;

22

(2) בעוון – 10 שנים;

23

(3) בחטא – 3 שנים."

24

25 סעיף 10 לחסד"פ עוסק, אפוא, בעונש שטרם החלו בביצועו, או שביצועו הופסק. ברי
26 שכאשר עסקינן במאסר על תנאי שטרם הופעל, לא מדובר ולא יכול להיות מדובר על עונש
27 שביצועו הופסק.

28

29 לטעמי, גם התיבה "לא יתחילו בביצועו", אינה הולמת מאסר על תנאי, שכן כלל לא ניתן
30 להתחיל בביצועו. עונש מאסר על תנאי הוא לא רק עונש שביצועו נדחה, אלא הוא עונש
31 מותנה, והתנאי הוא - הרשעה בביצוע עבירה נוספת, היכולה להפעיל את התנאי. מאסר על
32 תנאי איננו יכול להיות מבוצע בטרם הרשעה בעבירה נוספת ואם לא יעבור הנאשם עבירה
33 נוספת - הוא לא יבוצע לעולם. פשיטא - שלא ניתן, כלל, להתחיל בביצוע עונש מאסר על
34 תנאי, בטרם הרשעה המאפשרת הפעלתו ולכן הוראה האומרת, כי "לא יתחילו בביצועו",
35 איננה רלבנטית למאסר על תנאי, והיא יכולה להיות רלבנטית רק למאסר על תנאי שהופעל.

36

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15-01-15019 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

9. אבהיר, כי אינני מתעלמת מהאמור ברע"פ 5798/00 ריזי נ' מדינת ישראל, פד"י נט (1)(3) (להלן: "עניין ריזי"), אשר קבע, כי: "במהותו עונש מאסר, בין שנקבע לריצוי בפועל ובין שהוטל על תנאי, הוא אותו עונש. אלא, שעונש המאסר על תנאי הוא בבחינת מאסר שריצויו נדחה. לפיכך, כאשר הוטל על נאשם עונש שחלקו לריצוי בפועל וחלקו על תנאי, יש לראות בעונש המותנה חלק מתקופת המאסר הכוללת שהושתה על הנאשם". דברים אלה אף עולים בקנה אחד עם ניסוחו של סעיף 52(א) רישא לחוק העונשין, הכורך את העונש של המאסר המותנה בעונש המאסר בפועל, באמרו: "הטיל בית המשפט עונש מאסר, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי".

אולם, הדברים הנ"ל נאמרו בהקשר אחר ואין ללמוד מהם לעניין התיישנות עונש המאסר על תנאי. בענין ריזי נדונו השאלות, האם ניתן להטיל מאסר על-תנאי לתקופה העולה על העונש המרבי הקבוע בחוק לעבירות התנאי, האם ניתן להטיל עונש מאסר (בפועל או מותנה) כולל, או שמה יש לייחד עונש לכל עבירה וכן, מהו היחס שבין העונש המרבי הקבוע לעבירת התנאי לבין אורך תקופת המאסר המותנה.

בעניין זה, אמר ביהמ"ש העליון:

"... לא מצאתי בהוראת סעיף 52 לחוק העונשין ואף לא בהוראות אחרות של החוק אחיזה להבחנה בין הסמכות להטיל עונש מאסר בפועל לבין הסמכות להטיל עונש מאסר על-תנאי. במהותו עונש מאסר, בין שנקבע לריצוי בפועל ובין שהוטל על-תנאי, הוא אותו עונש. אלא שעונש המאסר על-תנאי הוא בבחינת מאסר שריצויו נדחה. לפיכך, כאשר הוטל על נאשם עונש שחלקו לריצוי בפועל וחלקו על-תנאי, יש לראות בעונש המותנה חלק מתקופת המאסר הכוללת שהושתה על הנאשם. המאסר בפועל והמאסר על-תנאי הם שני חלקים של אותו עונש, ועל שניהם חלים אותם כללים. על-פי גישה זו, נאמר מפי מ"מ הנשיא אגרנט (כתוארו אז), כי כאשר גזר בית-המשפט עונש מאסר על-תנאי, "גזר בית-המשפט להלכה עונש מאסר על הנאשם, אלא שביצוע המאסר נדחה עד לזמן שבו יתמלא התנאי - והוא תנאי מוקדם". שהנידון ביצע פשע או עבירה מסוימת אחרת בתקופה שהוזכרה בגזר-הדין" (ד"נ 13/60 היועץ המשפטי לממשלה נ' מתאנה [3], בעמ' 457). (ההדגשות אינן במקור).

ברי, כי לעניין הסמכות להטיל עונש מאסר על תנאי יש לראות במאסר על תנאי כחלק מעונש המאסר הכולל, באופן שתקופת המאסר על תנאי והמאסר בפועל, לא יעלו על העונש המרבי לאותן עבירות, שאחרת, אם וכאשר יופעל המאסר על תנאי (שהוא מאסר נדחה), יימצא הנאשם כמי שנדון לתקופת מאסר כוללת, העולה על התקופה המרבית שקצב המחוקק לאותה עבירה, והדברים מובנים. כאשר נאמר, כי "על שניהם חלים אותם

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15019-01-15 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

- 1 כללים", הכוונה היא לכללים הנוגעים לסמכות להטילם, בהקשר לשאלות שדונו בעניין
2 ריזי.
3
- 4 אולם, דווקא משום שמאסר על תנאי הוא מאסר נדחה ויתירה מזו - במאסר שאולי לעולם
5 לא יופעל (אם לא יתמלא התנאי המוקדם), יש ליתן את הדעת להבדל מהותי זה בין עונש
6 מאסר בפועל ובין עונש מאסר על תנאי, כאשר דנים בשאלת התיישנות עונשים.
7
- 8 10. אולם, בכך אין להסתפק, שכן ניתן לטעון שלשון הסעיף איננה חד משמעית וכי היא סובלת
9 גם פרשנות אחרת.
10
- 11 לפיכך יש לפנות אל המהות - אל המשמעות של קביעה, לפיה סעיף 10 לחסד"פ חל על מאסר
12 מותנה מהיום בו גזר הדין, במסגרתו הוטל, הפך חלוט.
13
- 14 לטעמי, קביעה כזו עומדת בסתירה לאמור בסעיף 52(ג) לחוק העונשין ולפיכך אינה יכולה
15 לעמוד. סעיף 52(ג) לחוק העונשין דן בשאלה ממתי מתחילה תקופת התנאי, וקובע, כי היא
16 מתחילה "ביום מתן גזר הדין ואם הנידון נושא אותו זמן עונש מאסר - ביום שחרורו
17 מהמאסר".
18
- 19 כך - כאשר המאסר בפועל, בו נושא הנאשם הוא מאסר שנגזר עליו בתיק קודם וכך גם
20 כאשר מדובר במאסר בפועל שנגזר עליו באותו תיק.
21
- 22 11. מכאן קצרה הדרך למסקנה, לפיה, אם נאשם נדון (בגין עבירת פשע), למאסר על תנאי (שלא
23 יעבור עבירה מסוג עוון) ובאותה עת הוא מרצה (או נגזר עליו) עונש מאסר בפועל לתקופה
24 העולה על 10 שנים, כך שתקופת המאסר המותנה תחל עם שחרורו מהמאסר, לעולם לא
25 ניתן יהיה להפעיל את המאסר המותנה והוא יהיה, מעט שהוטל (ליתר דיוק - 45 ימים
26 לאחר מכן, ככל שלא הוגש ערעור), בבחינת אות מתה. זאת - מאחר שתקופת ההתיישנות
27 של 10 שנים, הקבועה בסעיף 10 לחסד"פ לעבירת עוון, תחלף בטרם ישוחרר הנאשם
28 מהמאסר.
29
- 30 ברי כי תוצאה כזו כלל איננה מתקבלת על הדעת וכי המחוקק לא התכוון לתוצאה כזו, אך
31 זו התוצאה של פרשנות, לפיה סעיף 10 לחסד"פ חל על מאסר מותנה ולפיה יש למנות את
32 תקופת ההתיישנות של מאסר מותנה מהיום בו גזר הדין במסגרתו הוטל הפך חלוט.
33
- 34 למעלה מן הצורך אציין, כי גם אם ניתן לפרש את סעיף 10 לחסד"פ, כקובע, כי עונש מאסר
35 על תנאי, כאשר התנאי הוא שהנאשם לא יורשע בעבירה מסוג עוון, שהוטל במסגרת גזר דין
36 שהושת על נאשם בעבירת פשע, יתיישן בתוך 20 שנים, על פי חלופה (1) שבסעיף 10

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15-01-15019 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

- 1 לחסד"פ, לא יהא בכך כדי לענות על הבעיה דלעיל (אציין, כי איש לא טען זאת בפניי ואינני
2 סבורה שזו הפרשנות הנכונה).
- 3
- 4 זאת, מאחר שלעיתים תכופות מואשמים נאשמים, באותו כתב אישום, במספר אישומים,
5 שחלקם בגין עבירות מסוג פשע וחלקם בגין עבירות מסוג עוון, כך שעונש המאסר בפועל,
6 הכולל, שנגזר עליהם עולה על 10 שנים. במקרים כאלה, קורה לעיתים תכופות, שנגזרים
7 עונשי מאסר על תנאי נפרדים. נגזר מאסר על תנאי לעבירות מסוג פשע, בהן הורשע הנאשם
8 ונגזר, בנפרד, מאסר על תנאי לעבירות מסוג עוון, בהן הוא הורשע. לטעמי, אין זה סביר
9 לקבוע, כי מאסר על תנאי שנגזר בתיק כזה, על עבירת עוון, יתיישן רק לאחר 20 שנה.
- 10
- 11 מכל מקום, דוגמא זו מצביעה על קושי נוסף, לפרש את סעיף 10 לחסד"פ, כחל על מאסר על
12 תנאי. במאמר מוסגר אומר, כי לו זו הייתה הפרשנות הנכונה, ממילא המאסר על תנאי בו
13 אנו דנים במקרה זה, לא התיישן.
- 14
- 15 12. דומני, כי די באמור לעיל, כדי שייקבע, כי סעיף 10 אינו חל על מאסר על תנאי, אלא על
16 מאסר שהוטל **בפועל**, ובכלל זה - **גם מאסר על תנאי שהופעל**. במקרה של מאסר על תנאי
17 שהופעל, פסק הדין עליו מדבר סעיף 10 לחוק ההתיישנות, הוא פסק הדין במסגרתו **הופעל**
18 המאסר על תנאי.
- 19
- 20 אומר עוד, כי מוצאת אני ממש גם בטיעונים הועלו על ידי המדינה לעניין הימשכות הליכי
21 חקירה והליכי משפט, כפי שקורה לא מעט במקומותינו, באופן שעלול לרוקן מתוכן
22 מאסרים על תנאי, שהושתו על נאשם, על אף שהנאשם עבר, בתקופת התנאי, עבירה
23 המפעילה את התנאי.
- 24
- 25 13. אוסיף ואומר, כי עמדתי גם מתיישבת יותר עם סעיף 9(ג) לחסד"פ, הדין בהארכת המועד
26 להתיישנות **עבירות**, הקובע:
27
- 28 אמנם, כפי שציין ב"כ המערער (מפי המלומד גבריאל הלוי בספרו "תורת הדין הפלילי",
29 חלק ג' עמ' 183), אין התיישנות העונשים **מותנית** בהתיישנות העבירות, אולם הפרשנות בה
30 אני מצדדת, עולה בקנה אחד עם הרציונל של התיישנות העבירות (למעט חריגים בעבירות
31 מיוחדות כגון עבירות עשיית דין הנאצים ובעוזריהם).
- 32
- 33 סעיף 9(ג) לחסד"פ מאריך את מועדי התיישנות עבירות מסוג פשע ועוון, הקבועים בסעיף
34 9(א) לחסד"פ, עד ליום "ההליך האחרון מטעם ביהמ"ש". היינו - המחוקק הביא בחשבון
35 מצב בו הליכי החקירה והליכי המשפט מתארכים וראה לקבוע, כי האינטרס הציבורי
36 מחייב קביעה, כי כל עוד אלה מתנהלים, לא יתחילו למנות את תקופת התיישנות העבירות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15-01-15019 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

- 1
 2 ואם יטען הטוען, כי מכלל הן נשמע לאו, היינו - מכך שנקבעה הוראה כזו לגבי התיישנות
 3 עבירות ולא נקבעה לגבי התיישנות עונשים, יש ללמוד שהמחוקק לא ראה מקום להאריך
 4 את תקופת התיישנות העונשים, אף אני אשיב לו, כי המנגנון להתיישנות עבירות אינו
 5 מתאים למנגנון של התיישנות עונשים וכי בסעיף 10 לחסד"פ נקבע מנגנון של הארכת המועד
 6 להתיישנות עונשים, המתאים לנושא של ביצוע עונשים (בו דן סעיף 10) ומתייחס למצב בו
 7 הופסק ביצועו של עונש. לגבי מאסר על תנאי מנגנון זה איננו רלבנטי, בהעדר אפשרות
 8 לבצעו, כל עוד לא הופעל.
 9
 10 לטעמי, אין זה סביר שהמחוקק יביא בחשבון לעניין התיישנות עבירות, את תקופות
 11 החקירה וההליך הפלילי, כך שניתן יהיה להשלים את ההליך הפלילי, ללא שחרב
 12 ההתיישנות תהיה מונפת מעל העבירה ואילו על הפעלת מאסר מותנה, בגין עבירה נוספת,
 13 שהחקירה וניהול ההליך הפלילי בגינה מתארכים, ירד הכורת, עוד בטרם הסתיים ההליך
 14 הפלילי בהרשעה, המפעילה את התנאי.
 15
 16 שקלתי, אם יש מקום לקבוע, כי מנין תקופת ההתיישנות של מאסר מותנה יחל במועד בו
 17 נעברה העבירה הנוספת, בגינה ניתן להפעיל את התנאי ומסקנתי היא, כי יש לשלול אפשרות
 18 זו. ראשית, אין לכך עיגון בהוראות החוק. שנית, כל שנאמר לגבי הארכת המועד להתיישנות
 19 עבירות, תקף גם כאן, שהרי התמשכות הליכי חקירה ו/או הליכי משפט מסיבות כאלה
 20 ואחרות (שחלקן תלוי בנאשם), הינו חזון נפרץ ולעיתים אף מחויב המציאות.
 21
 22 עוד יש לציין, כי על אף הקביעה לפיה מאסר מותנה אינו מתיישן (ובלבד שאמנם נעברה
 23 עבירה נוספת בתוך תקופת התנאי), קיימים בדין פתרונות, אשר מאפשרים לביהמ"ש,
 24 במקרים מתאימים, שלא להפעיל מאסר על תנאי. זאת, מנימוקים שונים ובכללם - גם
 25 כאשר מבוקשת הפעלתו לאחר תקופה ארוכה, אם היא בלתי סבירה ובלתי מידתית,
 26 בנסיבות העניין.
 27
 28 פתרון אחד טמון, מניה וביה, בהוראה בדבר התיישנות עבירות (הוראת סעיף 9 לחסד"פ).
 29 ברי כי אם העבירה הנוספת התיישנה, לא ניתן יהיה להרשיע את הנאשם בביצועה, כתב
 30 האישום יימחק וממילא לא ניתן יהיה להפעיל את המאסר על תנאי.
 31
 32 פתרון נוסף מצוי בסעיף 56 לחוק העונשין, המאפשר הארכת המאסר על תנאי.
 33
 34 פתרון שלישי מצוי, כפי שציין גם ב"כ המשיבה, בהגנות המוקנות לנאשם בדין הפלילי -
 35 דוקטרינות ההגנה מן הצדק והביקורת המינהלית בפלילים, אשר ניתן להפעילן במקרים
 36 המתאימים (ומסכימה אני כי מקרה זה אינו נמנה עליהם).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 15-01-15019 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
16. לאור כל האמור לעיל, אני קובעת, כי סעיף 10 לחסד"פ אינו חל על מאסר על תנאי, אלא מהיום בו הופעל (וליתר דיוק - מהיום בו גזר הדין, במסגרתו הופעל המאסר על תנאי, הפך חלוט).
17. כל שאמרתי לעיל נכון גם לגבי עבירה נמשכת. ההבדל בין עבירה שאיננה עבירה נמשכת לבין עבירה נמשכת, הוא, שעבירה נמשכת יכולה להביא להפעלת התנאי, לגבי כל יום, מתחילת תקופת התנאי ועד היום האחרון של תקופת התנאי, בעוד שעבירה שאיננה נמשכת יכולה להביא להפעלת התנאי רק בגין היום בו היא נעברה (ככל שהוא מצוי בתקופת התנאי), הא ותו לא.
- סופו של דבר, אני דוחה את הערעור על הפעלת המאסר המותנה.
- ג. הערעור על רכיב המאסר בפועל ועל רכיב הקנס:**
18. המערער טוען, כי בגזרו את הדין התעלם בימ"ש קמא מנתוניו ומנסיבותיו האישיות של המערער, מכך שמדובר באדם "בא בימים", בן 54 שנים (!), נשוי ומפרנס יחיד למשפחה המונה 6 נפשות. בי"כ המערער ציין בעיות בריאות ואחרות, הקיימות במשפחה והגיש מסמכים רפואיים ואישור לימודים בחו"ל, של בנו.
19. גם בהביאי בחשבון את הנסיבות האישיות שציין בי"כ המערער, סבורה אני שאין מקום להתערב ברכיב כלשהו מרכיבי גזר הדין.
- המערער הורשע בביצוע שתי עבירות חמורות של אי קיום צו שיפוטי וכן בעבירה של שימוש חורג. אין מדובר "רק" בהוספת חדר, אלא גם בבניית שתי חנויות ללא היתר ובעשיית שימוש חורג במקרקעין המיועדים למגורים, לצרכי מסחר. בנוסף, מדובר באי ציות לצווי בימ"ש, הנמשך על פני שנים רבות. כ- 13 ו- 15 שנים, שכן על פי הצו השיפוטי הראשון היה על המערער להרוס את החדר והסככה עד ליום 3.5.00 ואת החנויות, עד ליום 22.9.02.
- לא רק זאת, אלא שלחובת המערער 3 הרשעות קודמות, בעבירות על חוק התכנון והבנייה.
- גם בהביאי בחשבון את מצבו הכלכלי של המערער, כפי שהוא בטיעוניו בבית משפט קמא ובפניי, הקנס שנגזר עליו הוא קנס מתון בשים לב לחומרת העבירות ולמשך הזמן בו לא ציית המערער לצווי בית משפט.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים**עפ"א 15019-01-15 עיסא נ' ועדה מקומית לתכנון שומרון**

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

ד. התוצאה:

העונשים שנגזרו על המערער בבית משפט קמא, הולמים ואין להתערב בהם.

הערעור נדחה, על כל חלקיו.

ניתן היום, י"ד שבט תשע"ה, 03 פברואר 2015, בהעדר הצדדים.

תמר שרון נתנאל, שופטת